

Ilkka Eisto 1961–2011

Ympäristölähtöisen kehittämisen uranuurtaja

Tutkija, yhteiskuntatieteiden tohtori Ilkka Eisto kuoli 6.12.2011 tapaturmaisesti kotonaan Lieksassa. Hän oli syntynyt 3.5.1961 Jyväskylässä.

Eisto tuli Joensuuhun opiskelemaan yhteiskuntatieteitä kirjoitettuaan ylioppilaaksi Jyväskylän Normaalikoulun lukiosta 1981 ja suoritettuaan Jyväskylän kauppaoppilaitoksessa yo-merkonomien tutkinnon. Yhteiskuntatieteiden maisteriksi hän valmistui vuonna 1990 pääaineenaan kansantaloustiede ja väitteli yhteiskuntatieteiden tohtoriksi ympäristöpolitiikasta joulukuussa 2009.

Ilkka perehtyi valokuvaamiseen ja AV-laitteisiin työskennellessään koulu- ja opiskeluaikanaan Jyväskylässä valokuvaamossa. Joensuussa hän paneutui erityisesti äänisuunnitteluun, mihin liittyvien töiden parissa hänet saattoi tavata lukuisissa kulttuuritapahtumissa, kuten Joensuun laulujuhilla, Immanuel-jouludraaman esityksissä Nurmeksessa ja Joensuun popkadulla.

Kesällä 1988 Ilkka tuli harjoittelijaksi Pielisjoen linnaan, Joensuun yliopiston Karjalan tutkimuslaitokselle, missä hän aloitti tutkijana seuraavan vuoden syksyllä. Siitä lähtien hänellä on ollut työhuone Karjalan tutkimuslaitoksella, vaikka palkan maksavia tahoja vuosien varrella oli useita. Ilkan osaaminen oli hyvin monipuolista ja laaja-alaista. Hän innostui helposti uusista ideoista ja hankkeista. Hän ei toiminut vain tutkijana, vaan hän oli myös kehittämistyössä, hankkeiden arvioijana ja yliopiston opettajana. Ilkan hankkeiden rahoittajien lista on pitkä: Itä-Suomen yliopiston eri laitosten lisäksi niihin kuuluvat muun muassa Suomen Akatemia, eri ministeriöt, Metsähallitus, Pohjois-Karjalan ympäristökeskus ja eri säätiöt.

Ilkan ammatillisen toiminnan pääteemana 20 vuoden ajan oli syr-

jäisen maaseudun ympäristölähtöinen kehittäminen. Työ alkoi vuonna 1992, jolloin Pohjois-Karjalan biosfäärialue perustettiin, ja Ilkka ryhtyi sitä määrätietoisesti ja pitkäjänteisesti tutkimaan. Vuonna 2009 tarkistetun väitöskirjan *Kylläpä kestää – Paikallisesti kestävä kehitys* ja ympäristölähtöisen kehittämistoiminnan suhde harvaan asutulla maaseudulla piti olla vain tutkimustyön välitilinpäätös, mutta siitä muodostui Ilkan testamentti. Työssä yhdistyvät monipuolisesti Ilkan taloustieteellinen pohjakoulutus, Kaija-vaimolta saatu ekologinen tietämys sekä laaja-alainen ympäristö- ja maaseutupolitiikan tuntemus. Väitöskirjatyönsä myötä Ilkka toi joensuulaisten ympäristötutkijoiden tietoisuuteen ja käyttöön resilienssiajattelun, jota sovelletaan parhailaan monessa tutkimushankkeessa. Ilkka oli aktiivinen osallistuja ja keskustelija yliopiston ympäristö- ja maaseutututkijoiden seminaareissa ja työpajoissa; hän osasi tukea muiden suunnitelmia ja ymmärsi herkästi muiden pyrkimykset.

Ilkka Eisto ei ratkonut tutkimuskysymyksiään liikkumalla vain yliopistokampuksella vaan hän kävi keskustelemassa niistä myös kylien ihmisten sekä hallinto- ja kehittämisorganisaatioissa työskentelevien kanssa. Hän oli helposti lähestyttävä ihminen, joka pohti asioita rauhallisella tyylillään maanläheisesti ja samalla kertaa perusteellisesti. Hänen kanssaan saattoi puhua kerrostalon ikkunasta näkyvästä yksittäisestä puusta, kokonaisista metsistä, metsätaloudesta, Lieksasta, Nurmijärven kylästä tai Hellaakosken runoista. Ja puhe oli yhtä aikaa humoristista, asiallista ja silti ennen kaikkea syvällistä.

Lapsuusajan partioharrastus ja nuoruusiän luontokuvaus loivat hyvän perustan yhteiskunnallisesti osallistuvalla ympäristötutkimukselle. Perhe muutti vaimon työn vuoksi Lieksaan, jonka luonnossa ja arjessa Ilkka viihtyi hyvin. Alkuvuosina perhe retkeili Ruunaalla ja Patvinsuolalla, mutta viime vuosina Ilkka puhui enemmän Pielisestä, jonka saareissa oli perheen hankkima mökki. Pielisellä Ilkka harrasti talvikalastusta ja sulan veden aikana järvipelastusta. Hän oli useamman vuoden ajan Lieksan järvipelastajat ry:n puheenjohtaja sekä pelastusalus PV Brahean päällikkö.

PERTTI RANNIKKO, ISMO BJÖRN,
HEIKKI ESKELINEN JA EERO VATANEN
Kirjoittajat olivat Ilkka Eiston työtovereita